

Udržitelné akce:

Jak nastavit priority

Zkušenosti z filmového průmyslu pro kulturní centra

Mgr. BcA. Miroslav Vlček, Ph.D.

Odborný asistent, Katedra sociologie, Ostravská univerzita, manažer, Platforma udržitelné audiovize

vlcek@puav.cz

O čem budu mluvit

01 Udržitelnost a filmový průmysl

PUAV, Principy, paralely pro kulturní akce

02 Energie: agregát vs. přípojka

Kdy má smysl připojení a jak na něj

03 Uhlíkové kalkulačky

K čemu jsou dobré a co neudělají za vás

04 Komunikace udržitelnosti

Greenwashing, dovnitř do týmu, ven k návštěvníkům

05 Environmentální témata v programu

Obsah jako součást strategie

06 Sociální udržitelnost

Bezpečnost, přístupnost, férové podmínky

Udržitelnost a filmový průmysl

PUAV vznikla v roce 2024

Členové: ČT, FAMU, APA, ARAS, Prima, Nova + 18 dalších členů

13 závazných bodů Principů udržitelného natáčení:

1. Školení producenta
 2. Připojení do sítě
 3. LED osvětlení
 4. Dobíjecí baterie
 5. Vozidla EURO 6
 6. Redukce letů
 7. Certifikované ubytování
 8. Třídění odpadu
 9. Omyvatelné nádoby
 10. Bezmasý den / vegetariánská varianta
 11. Digitalizace dokumentů
 12. Plán likvidace setů
 13. Závěrečná zpráva
- Více info: www.puav.cz

Pro kulturní akce platí totéž:

- Energie (agregát vs. přípojka) — největší proměnná
- Catering & odpad — rychlý dopad, viditelný výsledek
- Doprava účinkujících a týmu — druhý největší zdroj emisí
- Reporting = základ pro zlepšení i komunikaci
- Greenwashing — stejná rizika jako ve filmovém průmyslu

02

Energie: připojení vs. agregát

Největší potenciál — a největší mýty

Kdy agregát, kdy přípojka?

AGREGÁT — kdy nevyhnutelný

- Lokace bez přístupu k síti (pole, les, dálnice)
- Nejistý termín akce — nelze garantovat rezervaci přípojky
- Nejvyšší příkon přesahující kapacitu místní sítě
- Záloha pro kritické systémy (zdraví, bezpečnost, u filmu je ale všechno kritický systém)

PŘÍPOJKA — když je termín pevný, vždy

- Praha: i jednodenní natáčení, pokud přípojka < 100 m
- Mimo Prahu: každá akce > 3 dny na jedné lokaci
- Venkovní festivaly s opakující se lokalitou — investice do trvalé přípojky
- Kulturní centra v budovách — 100 % případů

Pokud je termín pevný a nehrozí změna, tak se snažte o připojení vždy. Agregát volte, jen když není jiná možnost.

Přípojka vs. agregát: čísla

Modelový příklad: zimní televizní natáčení, 150 kWh/den

	Přípojka	Agregát
Spotřeba	150 kWh	120 l nafty
Emise	55,5 kg CO ₂	374 kg CO ₂
Náklady (orient.)	~900–1 350 Kč	~4 200–4 500 Kč

Agregát produkuje cca 7× více emisí na stejný výkon. Emisní faktor českého mixu (0,37 kg/kWh, MPO 2023) se bude dál snižovat, výhoda přípojky poroste.

Poznámka k nákladům na připojení

V tabulce jsou pouze náklady na energie. K nim je třeba připočítat jednorázový poplatek za jistič a náklady na administrativu (cca 1 500 Kč v Praze u PRE, až 6 000 u ČEZu).

Jak na lokální přípojku?

1. Najděte si místo pro přípojku
 - Do 100 metrů,
 - Bez přejezdů...
2. Najděte si pravidla distribuční společnosti
 - Podmínky pro žádost a podepisování
 - Pronájem rozvaděče (PRE ano, ČEZ a EG.D. ne)
 - Povinnost elektrikáře (ČEZ a EG.D. ano)

03

Uhlíkové kalkulačky: k čemu jsou dobré?

Nástroj pro rozhodování — ne pro PR

Jednoduché kalkulačky

Co dělají dobře

Identifikují největší zdroje emisí a umožňují naplánovat úspory

Umožňují srovnání (v čase, dle akcí, napříč organizacemi)

Dávají konkrétní číslo pro komunikaci (se sponzory, zřizovatelem/majitelem budovy)

Co nedělají

Nevedou automaticky ke snížení emisí.

Různé metodiky = výstupy hůře srovnatelné mezi organizacemi i mezinárodně

Doporučené nástroje

MEDIA Carbon Calculator (EK, 2025) —
bezplatný, pro AV producenty v celé EU

Albert — ověřený nástroj z filmového průmyslu (EN)

MEDIA Carbon Calculator

media-carbon-calculator.digital-strategy.ec.europa.eu

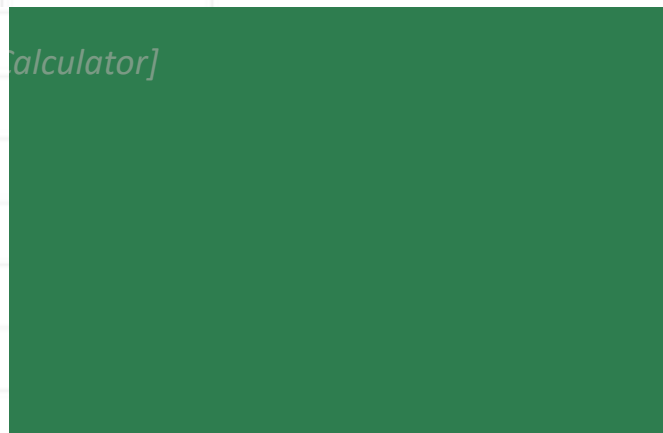
Summary & Reports Energy **Travel** Catering Departments Project details

Accommodation **Transportation for cast & crew: flights** Transportation for cast & crew: trains Fuel

Search Current CO2e sub-total for this case: 0.00 kg Last reset: 16/04/2025 [+ Add activity](#)

Activity Name	CO2e	Production phase	Type	Distance	Unit	Note
	0.00 kg	Initial	Passenger flights		km	
			Renewable			Catering (vegan)
			Renewable			Passenger train rides
			Renewable			Materials

Category	Description	Non-renewable	Passenger flights
Non-renewable	Electricity (national mix)	Non-renewable	Materials
Non-renewable	Heating oil	Subtotal: Non-renewable	
Non-renewable	Natural gas	Renewable	Green electricity
Non-renewable	Gas / Petrol	Renewable	Biomethane (biogas for heating)
Non-renewable	Diesel	Renewable	HVO100
Non-renewable	CNG	Renewable	Biogas (Bio-CNG)
Non-renewable	Autogas (LPG)	Renewable	Bio-LPG
Non-renewable	Grey hydrogen	Renewable	Green hydrogen
Non-renewable	Hotel	Renewable	Green hotel
Non-renewable	Luxury hotel	Renewable	Apartment
Non-renewable	Catering (conventional / omnivore)	Renewable	Catering (vegetarian)

04

Komunikace udržitelnosti

Dovnitř do týmu a ven k návštěvníkům

Greenwashing. Co nedělat

Papírová brčka, ale účinkující přiletěli ze zahraničí

Udržitelné propagační materiály (např. plátěná taška)

Veřejná deklarace, že akce je udržitelná, ale neexistuje veřejný report

Kompostovatelné nádoby, které skončí ve směsném odpadu

Solární panely, ale agregát běží celou dobu

Jeden bezmasý den při vícedenní akci bez dostatečné komunikace

Zelené logo a hashtagy bez jakékoliv změny v produkci

Offsetting (např. výsadba stromů jako kompenzace létání)

Řešení

Papírová brčka + hvězdy z daleka

Řeš nejdřív největší zdroje emisí (doprava účinkujících, energie). Drobnosti až jako poslední krok. Pozor ale na „nefungují odpady, nefunguje nic“.

Deklarace bez reportu

Zveřejni čísla, i když nejsou skvělá. Transparentnost buduje důvěru víc, než dokonalé výsledky.

Solární panely + agregát

Spočítej, kolik paliva panely ušetří. Vyplatí se to? Pokud ano, kombinuj. Pokud ne, panely nepoužívej.

Zelené logo bez změny

Nejdřív změna, pak komunikace, ne naopak.

Plátěná taška

Žádné propagační předměty jsou lepší než udržitelné propagační předměty.

Kompostovatelné nádoby

Vždy dej přednost omyvatelnému. Pak ověř řetězec: nádoby → catering → odpad. Pokud nemáš kompostování, použij jednorázové a důvod komunikuj.

Jeden bezmasý den

Komunikuj proč, ne jen co. Omezování masa může být citlivá otázka a někdy to nestojí za to.

Offsetting

Redukce před kompenzací. Raději prostředky investuj do snižování emisí (insetting). Až 80 % offsettingu nefunguje.

Komunikace dovnitř

Většinu opatření musíme realizovat předem

Plán nakládání s odpady, propagační materiály, přípojky, doprava, vše se rozhoduje v přípravě, ne na akci.

Briefing dodavatelů předem

Caterer ví o bezmasém dni od podpisu smlouvy. Je nutné vysvětlit co přesně chceme a proč, a pak i hlídat (aby řidič nenabíjel elektroauto z generátoru).

Jeden zodpovědný člověk

Kdo řeší udržitelnost, komunikuje s dodavateli i dovnitř organizace. Bez jména = nikdo.

Závěrečný report jako nástroj učení

Kalkulačka může být nástroj učení. Co se povedlo, co ne, proč. Sdílejte interně.

Princip z filmových setů: udržitelnost plánovat, ne improvizovat.

Komunikace k návštěvníkům. Příklad: odpady

PLAST / PLASTIC

- ✓ PET lahve od nápojů (sestřípnuté i s uzávěry)
- ✓ Kafilky a vamičky od potravinářských výrobků
- ✓ Igelitové, polyethylenové látky a sáčky
- ✓ Mlékotvařivé sáčky
- ✓ Plastové nádoby od mycích prostředků (vypláchnuté)
- ✓ Fólie, polyetylen
- ✓ Plastové výrobky (např. zubní kartáčky, hračky)

PET bottles (washed, including caps)
 Yoghurt and other plastic food containers
 Polythylene bags and sacks
 Plastic bottles from detergents (washed out)
 Foils, styrofoam products
 Plastic products (e.g. toothbrushes, toys)

KOMPOST / COMPOSTABLE

- ✗ NEVHAZUJTE POVOŠKOVANÉ JEDNORÁZOVÉ NÁDOBÍ NEBO NÁDOBÍ Z BIO PLASTU
DON'T THROW SINGLE USE DISHES FROM WAXED PAPER, NO BIO-PLASTIC
- ✓
 - Pevnostní slupky
 - Ovesné a žitné vločky
 - Sbíráčky listů a trávy
 - Kvasnicové kvasinky, octové žito, travní kvasnicová, octová žito, kvasnicová žito
- ✓
 - Čištěcí prostředky
 - Prádlo a oblečení
 - Káva a čaj
 - Černé a bílé odpadky
 - Čistící prostředky
 - Černé a bílé odpadky
 - Čistící prostředky
 - Černé a bílé odpadky
 - Čistící prostředky

GASTROODPAD / GASTRO-WASTE

- ✗ NEVHAZUJTE POVOŠKOVANÉ JEDNORÁZOVÉ NÁDOBÍ NEBO NÁDOBÍ Z BIO PLASTU
DON'T THROW SINGLE USE DISHES FROM WAXED PAPER, NO BIO-PLASTIC
- ✓
 - Sladké jídlo
 - Ovesné a žitné vločky
 - Sbíráčky listů a trávy
 - Kvasnicové kvasinky, octové žito, travní kvasnicová, octová žito, kvasnicová žito
- ✗
 - Prádlo a oblečení
 - Čištěcí prostředky
 - Prádlo a oblečení
 - Čištěcí prostředky
 - Prádlo a oblečení
 - Čištěcí prostředky
 - Prádlo a oblečení
 - Čištěcí prostředky

NEVYTRÍDITELNÉ / UNSORTABLE

05

Environmentální témata jako součást programu

Nejde jen o to, jak akci děláte, ale i o obsah

Obsah jako součást strategie udržitelnosti

Audiovize má dvě role:

Přímý dopad

Emise z výroby / pořádání akce samotné.

Nepřímý dopad přes obsah

Filmy, diskuse, výstavy ovlivňují hodnoty a chování diváků, mnohonásobně větší dosah.

Praktické tipy:

Programová linka

Environmentální témata integrovaně do hlavní dramaturgie (ne přednáška o ekologii na 2nd stage)

Zapojte prostředí

Call for entries s explicitní preferencí environmentálního obsahu nebo udržitelného způsobu výroby z regionu.

Data o akci jako program

Veřejně sdílet výsledky kalkulačky, proces zlepšování. Transparentnost může být hodnota sama o sobě.

Propojit obsah a produkci

Film natočený udržitelně + tematizace tohoto procesu v Q&A = silný příběh.

06

Sociální udržitelnost

Bezpečnost, férovost, přístupnost

Co zahrnuje tzv. sociální udržitelnost

Environmentální a sociální udržitelnost nejsou oddělené agendy — vzájemně se podmiňují.

Bezpečnost	Přístupnost a inkluze	Férové podmínky
Fyzická bezpečnost na akci (elektrika, stavby, dohled)	Fyzická přístupnost prostoru	Transparentní honoráře, smlouvy předem, platby do 30 dnů (nebo dřív)
Psychosociální bezpečnost — přetížení, obtěžování, nátlak	Cenová přístupnost (udržitelnost nemá zdražovat vstupné)	Kulturní průmysly jsou prekarizované
	Přizpůsobení prostoru a programu: děti, lidé na spektru (neurodivergentní lidé), lidé se smyslovým postižením	

Co si vzít z prezentace

Energie je priorita #1

Přechod z agregátu na přípojku, pokud je termín pevný. Zaplatte předem člověka, který to umí, nebo poradí.

Měřte, pak komunikujte

Kalkulačka dříve než press release. Konkrétní číslo > vágní zelený festival.

Připravit, ne improvizovat

Catering, odpad, doprava, připojení => rozhodnutí v přípravné fázi, ne na místě.

Vyhňte se pseudoopatřením

Papírová brčka jako první opatření, offsetting bez redukce emisí...
To je jen greenwashing.

Obsah i provoz

Environmentální a sociální témata v programu + udržitelný způsob pořádání.

Sociální udržitelnost jako součást celého konceptu

Bezpečnost, honoráře, přístupnost, na to nezapomínejme.

Platforma udržitelné audiovize

www.puav.cz

IG: [puav.cz](#)

Newsletter: puav.substack.com

Kontakt:

Miroslav Vlček

vlcek@puav.cz 721 483 200